

НЕТЕХНИЧЕСКОЕ РЕЗЮМЕ

Отчет о возможных воздействиях к рабочему проекту

«Строительство пруда-испарителя с сетями дренажного водопровода месторождения Бестобе, Жанааркинского района, Карагандинской области»

ТОО «Global Chemicals Industries» занимается производством барита для нефтяных и газовых компаний. Производственный комплекс по переработке баритовых руд мощностью 200 000 т/год расположен в г. Каражал Улытауской области. Сырьем служат баритовые руды месторождения «Бестобе» на территории Жанааркинского района Улытауской области. Параметры карьера 436 метров в длину и 364 метров в ширину. Запасы руды оцениваются в 2,5 млн. тонн, которые могут обеспечить около 1,25 млн тонн готового барита.

При разработке карьера месторождения Бестобе возникла необходимость в опережающем вертикальном дренаже, в связи с чем принято решение по строительству пруда-испарителя с целью сброса карьерных вод. Основными критериями при определении местоположения проектируемого пруда-испарителя были максимальное использование существующего рельефа, расстояние до карьера и геологическое строение грунтов. Наиболее подходящим местом было определено настоящее положение проектируемого пруда-испарителя ввиду небольшой удаленности карьера (не более 2-х км), а также имеется естественная чаша в рельефе. Также согласно инженерно-геологических изысканий в основании проектируемого пруда-испарителя преобладают суглинки и глина, что является естественным противофильтрационным экраном.

Целью рассматриваемого проекта «Строительство пруда-испарителя с сетями дренажного водопровода месторождения Бестобе, Жанааркинского района, Карагандинской области» является обеспечение опережающего вертикального дренажа карьера на месторождении Бестобе с отводом дренажных вод в количестве 1,2 млн. м³/год в пруд-испаритель.

В административном отношении проектируемый пруд-испаритель расположен на земельном участке с кадастровым номером 09-104-047-022 в Актауском сельском округе Жанааркинского района Улытауской области (до 08.06.2022 года Карагандинская область). Месторождение Бестобе расположено на земельном участке с кадастровым номером 09-104-026-395 в 15 км на восток от ж/д станции Ктай, в 20 км от города Каражал.

Воздействие на атмосферный воздух

Строительство пруда-испарителя с сетями дренажного водопровода месторождения Бестобе предусматривается в 2 очереди: 1 очередь с октября по апрель 2022-2023 г.г. и 2 очередь с июня по октябрь 2023 года.

1-ая очередь строительства:

В период проведения строительных работ предусматривается 1 неорганизованный и 2 организованных источника выбросов вредных веществ в атмосферу, содержащие в общей сложности 30 наименований загрязняющих веществ.

Общий объем предполагаемых выбросов загрязняющих веществ от стационарных источников составит 30,84 т/год, в т.ч. твердые – 27,77 т/год, газообразные – 3,07 т/год.

2-ая очередь строительства:

В период проведения строительных работ предусматривается 1 неорганизованный и 2 организованных источника выбросов вредных веществ в атмосферу, содержащие в общей сложности 19 наименований загрязняющих веществ.

Общий объем предполагаемых выбросов загрязняющих веществ от стационарных источников составит 38,67 т/год, в т.ч. твердые – 36,77 т/год, газообразные – 1,90 т/год.

Негативного влияния на здоровье населения оказываться не будет, т.к. на основании проведенных расчетов, превышений предельно-допустимых концентраций

загрязняющих веществ на границе жилой зоны и санитарно-защитной зоны 1000 метров не обнаружено.

Реализация проекта не приведет к изменению нормативов выбросов месторождения Бестобе в период эксплуатации.

Воздействие на водную среду

Водоснабжение участка проведения работ предусматривается привозной бутилированной водой. Водоотведение – в септик и биотуалеты заводского изготовления, подлежащие демонтажу по окончании строительных работ, а содержимое будет подлежать вывозу на ближайшие очистные сооружения.

Объем водопотребления и водоотведения на период строительства составит:

Период строительства	Единица измерения	Питьевая вода	Техническая вода
1 очередь	м ³ /сутки	6,0	-
	м ³ /период	1260	39907
2 очередь	м ³ /сутки	5,6	-
	м ³ /период	1176	53684

Согласно письму РГУ «Нура-Сарысуская бассейновая инспекция по регулированию использования и охране водных ресурсов» № 18-14-5-4/1090 от 11.10.2022 года объект находится за пределами установленных водоохранных зон и полос поверхностных водных объектов.

Береговая линия ближайшей р. Атасу находится на расстоянии более 5 км от рассматриваемого участка. Следовательно, объект находится за пределами установленной постановлением акимата Карагандинской области № 11/04 от 05.04.2012 года «Об установлении водоохранных зон, полос и режима их хозяйственного использования на Кенгирском, Жездинском водохранилищах, на реках Каракенгир, Жезды, Атасу, Актасты Карагандинской области» водоохранной зоны и полосы реки.

Следовательно, разработка водоохранных мероприятий и согласование проекта в соответствии с требованиями п. 3 статьи 125 Водного кодекса с РГУ «Нура-Сарысуская бассейновая инспекция по регулированию использования и охране водных ресурсов КВР МЭГПР РК» не требуется.

Согласно проекту нормативов сбросов (заключение экспертизы №KZ49VCZ00593149 от 25.05.2020 года) сбросы карьерных сточных вод месторождения Бестобе осуществляются в действующий открытый пруд-накопитель. Нормативы сбросов на 2020-2029 г.г.: 4313,7001 г/ч; 37,79001 т/год.

Пруд-испаритель будет оборудован противифльтрационным экраном.

Реализация проекта позволит производить сброс дренажных карьерных сточных вод в проектируемый пруд-испаритель в количестве до 1,2 млн. м³/год. Количество сбросов в пруд-испаритель составит: 64934,62 г/ч; 568,8 т/год.

ТОО «Global Chemicals Industries» имеет разрешение на специальное водопользование для технических нужд обогатительной фабрики из части недр хозяйственно-питьевых и производственно-технических подземных вод №KZ65VTE00001738 от 02.05.2018 года. Разрешенный объем забора воды на производственные нужды составляет 1672 м³/сут., 401214 м³/год.

Разрешение на специальное водопользование на сброс дренажных сточных вод в проектируемый пруд-испаритель будет оформлено после получения экологического разрешения на воздействие в соответствии с требованиями п. 12 приложения 1 Приказа Министра сельского хозяйства Республики Казахстан №19-1/1051 от 30.11.2015 года «Об утверждении формы заявления на получение разрешения на специальное водопользование и формы разрешения на специальное водопользование».

Воздействие на почвенный покров

В период строительно-монтажных работ предусмотрено снятие верхнего слоя грунта в количестве 4,38 млн. м³ (1 очередь строительства) и 5,82 млн. м³ (2 очередь строительства), с перемещением его во временный отвал. Часть грунта транспортируется в отвал, часть остается на площадке и используется для устройства защитного слоя экрана. С целью снижению негативного воздействия строительства проектируемого объекта на почвенно-растительный покров проектом разработан комплекс природоохранных мероприятий, которые будут способствовать снижению негативного воздействия строительства проектируемого объекта на почвенно-растительный покров, обеспечат сохранение ресурсного потенциала земель и экологической ситуации в целом.

В результате строительства пруда-испарителя будут образованы отходы:

- 1 очередь строительства: 8 видов отходов производства и потребления, из них: 2 вида опасных и 6 видов неопасных отходов. 26,889 т/год, в том числе опасные – 0,009 т/год, неопасные – 26,88 т/год;

- 2 очередь строительства: 5 видов отходов производства и потребления, из них: 1 вид опасных и 4 вида неопасных отходов. Предельный объем их образования: 26,221 т/год, в том числе опасные – 0,001 т/год, неопасные – 26,22 т/год.

Согласно действующему проекту нормативов размещения отходов производства и потребления месторождения Бестобе на 2020-2029 годы, согласованному заключением экспертизы № KZ49VCZ00593149 от 25.05.2020 года, нормативы образования и размещения отходов производства и потребления на 2020-2029 г.г. составляют – 495574,435 т/год, в том числе опасных – 23,414 т/год, неопасных – 495551,021 т/год.

Реализация рассматриваемого проекта не приведет к изменению объемов отходов производства и потребления месторождения Бестобе при эксплуатации.

Захоронение отходов на территории проведения строительных работ не предусмотрено.

Попадание в почву загрязняющих веществ исключается, т.к. все виды отходов будут временно (не более 6-ти месяцев) храниться в специально отведенных местах и вывозиться в места утилизации и захоронения.

Выводы

Влияние выбросов на атмосферный воздух незначительное, так как на основании проведенных расчетов, превышений предельно-допустимых концентраций загрязняющих веществ в атмосфере на границе жилой зоны с СЗЗ 1000 м не обнаружено. Объемы выбросов незначительные и не обусловят ухудшения качества атмосферного воздуха. Выводы подтверждены специализированными расчетами в составе Отчета о возможных воздействиях.

Объект находится за пределами установленных водоохранной зон и полосы реки Атасу. Разработка водоохранных мероприятий не требуется.

Существенного негативного влияния на биологическую систему (растительный и животный мир, население) объект не окажет, так как в отчете заложены природоохранные мероприятия. Согласно письму РГУ «Карагандинская областная территориальная инспекция лесного хозяйства и животного мира Комитета лесного хозяйства и животного мира МЭГПР РК» №ЖТ-2022-02425429 от 10.10.2022 года указанный участок находится за пределами земель государственного лесного фонда и особо охраняемых природных территорий.

Информацией о наличии на запрашиваемой территории видов растений и животных, занесенных в Перечень редких и находящихся под угрозой исчезновения видов растений и животных, утверждённых постановлением Правительства Республики Казахстан № 1034 от 31.10.2006 года Инспекция не располагает. Указанные географические координаты относятся к путям миграции Бетпакдалинской популяции сайги.

Проектом предусмотрены природоохранные мероприятия для снижения негативного воздействия на животный и растительный мир.

Таким образом, строительство и эксплуатация объекта не нарушит существующего экологического состояния, не даст материальных изменений в окружающей среде, отрицательного воздействия на здоровье населения не окажет.

**«Қарағанды облысы, Жаңаарқа ауданы, Бестөбе кен орнының дренаждық су құбыры желілерімен буландырғыш тоғанын салу»
жобасына Ықтимал әсерлері туралы есебінің
ТЕХНИКАЛЫҚ ЕМЕС ТҮЙІНДЕМЕСІ**

«Global Chemicals Industries» ЖШС-і мұнай-газ компаниялары үшін баритты өндірумен айналысады. Қуаттылығы жылына 200 000 тонна барит кендерін өңдеуге арналған өндірістік кешен Ұлытау облысының Қаражал қаласында орналасқан. Шикізат – Ұлытау облысы Жаңаарқа ауданындағы Бестөбе кен орнының барит кендері. Карьер параметрлері ұзындығы 436 метр, ені 364 метр. Кен қоры 2,5 миллион тоннаға бағаланады, ол шамамен 1,25 миллион тонна дайын барит бере алады.

Бестөбе кен орнында карьерді игеру кезінде алдын ала тік дренажды жүргізу қажеттілігі туындады, сондықтан карьер суын ағызу үшін булану тоғанын салу туралы шешім қабылданды. Жобаланатын булану тоғанының орнын анықтаудағы негізгі критерийлер қолданыстағы рельефті барынша пайдалану, карьерге дейінгі қашықтық және топырақтың геологиялық құрылымы болды. Жобаланған булану тоғанының қазіргі жағдайы карьердің шағын шалғайлығына (2 км-ден аспайтын) байланысты ең қолайлы жер болып анықталды, сонымен қатар рельефте табиғи тостаған бар. Сондай-ақ инженерлік-геологиялық зерттеулерге сәйкес жобаланған булану тоғанының табанында саздақтар мен саздар басым, бұл табиғи су өткізбейтін экран.

«Қарағанды облысы, Жаңаарқа ауданы, Бестөбе кен орнының дренаждық су құбыры желілерімен буландырғыш тоғанын салу» жобаның мақсаты Бестөбе кен орнындағы карьерді дренаждық суды жылына 1,2 млн. м³ көлемінде ағызу арқылы алдын ала тік дренажбен булану тоғанына қамтамасыз ету болып табылады.

Әкімшілік жағынан жобаланатын булану тоған кадастрлық нөмірі 09-104-047-022 Ұлытау облысы Жаңаарқа ауданы Ақтау ауылдық округіндегі жер телімінде орналасқан (08.06.2022 ж. дейін Қарағанды облысы). Бестөбе кен орны кадастрлық нөмірі 09-104-026-395 жер телімінде, Қтай теміржол станциясынан шығысқа қарай 15 км, Қаражал қаласынан 20 км жерде орналасқан.

Атмосфералық ауаға әсері

Бестөбе кен орнында су бұру желілері бар булану тоғанының құрылысы 2 кезеңінен тұрады: 1 кезең 2022-2023 жж. қазан-сәуір айларында және 2-кезең 2023 жылдың маусымынан қазанына дейін.

Құрылыстың 1-кезеңі:

Құрылыс жұмыстарын жүргізу кезеңінде атмосфераға зиянды заттардың шығарындыларының 1 ұйымдастырылмаған және 2 ұйымдасқан көздері қарастырылған, олардың құрамында барлығы 30 ластаушы заттар бар.

Стационарлық көздерден ластаушы заттардың болжамды шығарындыларының жалпы көлемі жылына 30,84 тоннаны құрайды, оның ішінде қатты – 27,77 т/жыл, газ тәріздес – 3,07 т/жыл.

Құрылыстың 2-кезеңі:

Құрылыс жұмыстарын жүргізу кезеңінде ластаушы заттардың барлығы 19 түрі бар атмосфераға зиянды заттардың шығарындыларының 1 ұйымдастырылмаған және 2 ұйымдасқан көздері қарастырылған.

Стационарлық көздерден ластаушы заттардың болжамды шығарындыларының жалпы көлемі 38,67 тонна/жыл болады, оның ішінде қатты – 36,77 т/жыл, газ тәріздес – 1,90 т/жыл.

Халықтың денсаулығына кері әсері болмайды, өйткені жүргізілген есептеулер бойынша елді мекендер мен 1000 метрлік санитарлық-қорғау аймағының шекарасында ластаушы заттардың концентрациясы шекті рұқсат етілген концентрациясынан аспайды.

Жобаны іске асырғаннан кейін Бестөбе кен орнының пайдалану кезеңіндегі шығарындылары нормативтерінің өзгеруіне әкелмейді.

Су ортасына әсері

Жұмыс алаңын сумен қамтамасыз ету тасымалданған бөтелкедегі сумен қамтамасыз етіледі. Канализация – септикке және зауытта жасалған биотуалеттерге, құрылыс жұмыстары аяқталғаннан кейін бөлшектеледі, ал ішіндегісі жақын жердегі тазарту қондырғысына шығарылады.

Құрылыс кезеңіндегі суды тұтыну және су бұру көлемі:

Құрылыс кезеңі	Өлшем бірлігі	Ауыз суы	Техникалық су
1 кезең	м ³ /тәулігіне	6,0	-
	м ³ /кезеңіне	1260	39907
2 кезең	м ³ /тәулігіне	5,6	-
	м ³ /кезеңіне	1176	53684

«Су ресурстарын пайдалану мен қорғауды реттеу жөніндегі Нұра-Сарысу бассейндік инспекциясы» РМК-ның 11.10.2022 жылғы №18-14-5-4/1090 хатына сәйкес нысан жер үсті су объектілерінің белгіленген су қорғау аймақтары мен белдеулері аумағынан тыс орналасқан.

Ең жақын Атасу өзенінің жағалау сызығы, қарастырылып отырған учаскеден 5 шақырымнан астам қашықтықта орналасқан. Демек, нысан Қарағанды облысы әкімдігінің 04.05.2012 жылғы № 11/04 «Қарағанды облысының Кенгір, Жезді су қоймаларында, Қаракенгір, Жезді, Атасу, Ақтасты өзендерінде су қорғау аймақтары мен белдеулерін орнату және оларды шаруашылыққа пайдалану тәртібі туралы» қаулысымен белгіленген су қорғау аймағы мен өзен белдеуіне жатпайды.

Сондықтан суды қорғау іс-шараларын әзірлеу және жобаны Су кодексінің 125-бабының 3-тармағының талаптарына сәйкес «ҚР су ресурстарын пайдалану мен қорғауды реттеу жөніндегі Нұра-Сарысу бассейндік инспекциясы» РММ-мен келісу қажет емес.

Төгінділер жобасына сәйкес (2020 жылғы 25 мамырдағы № KZ49VCZ00593149 сараптамалық қорытынды) Бестөбе кен орнындағы карьерлік ағынды сулар қолданыстағы ашық қойма тоғанына жіберіледі. 2020-2029 жылдарға орнатылған нормативтері: 4313,7001г/сағ; 37,79001 т/жыл.

Буландыру тоғаны су өткізбейтін экранмен жабдыкталады.

Жобаны іске асыру жобаланған булану тоғанына жылына 1,2 млн. м³ дейін дренаждық карьердің сарқынды суларын ағызуға мүмкіндік береді. Булану тоғанына жіберілетін төгінділер мөлшері: 64934,62 г/сағ; 568,8 т/жыл.

«Global Chemicals Industries» ЖШС-і 02.05.2018 ж. № KZ65VTE00001738 ауыз және өндірістік-техникалық жер асты суларының жер қойнауының бір бөлігінен өңдеу зауытының техникалық қажеттіліктері үшін арнайы суды пайдалануға рұқсаты бар. Өндірістік қажеттіліктерге су алудың рұқсат етілген көлемі 1672 м³/тәу, 401214 м³/жыл.

Жобаланатын булану тоғанына дренаждық сарқынды суларды ағызу үшін арнайы су пайдалануға рұқсат Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2015 жылғы 30 қарашадағы 19-1/1051 «Арнайы су пайдалануға рұқсат алуға арналған өтініш нысанын және арнайы су пайдалануға рұқсаттың нысанын бекіту туралы» № 1-қосымшасының 12-тармағының талаптарына сәйкес әсер етуге экологиялық рұқсат алғаннан кейін беріледі.

Топырақ жамылғысына әсері

Құрылыс-монтаж жұмыстарын жүргізу кезеңінде 4,38 млн.м³ (1 құрылыс кезеңі) және 5,82 млн.м³ (2 құрылыс кезеңі) көлемдегі топырақтың үстіңгі қабатын алу жоспарлануда. Топырақтың бір бөлігі үйіндіге тасымалданады, бір бөлігі учаскеде қалады және экранның қорғаныс қабатын салу үшін пайдаланылады. Жобаланатын нысан

құрылысының топырақ пен өсімдік жамылғысына теріс әсерін азайту мақсатында жобада жобаланатын нысан құрылысының топырақ пен өсімдік жамылғысына теріс әсерін азайтуға көмектесетін экологиялық шаралар кешені әзірленді.

Булану тоғанын салу кезінде келесі қалдықтар пайда болады:

- Құрылыстың 1-кезеңі: өндірістік және тұтыну қалдықтарының 8 түрі, оның ішінде: қауіпті қалдықтардың 2 түрі және қауіпсіз қалдықтардың 6 түрі. 26,889 т/жыл, оның ішінде қауіпті – 0,009 т/жыл, қауіпсізі – 26,88 т/жыл;

- Құрылыстың 2-кезеңі: өндірістік және тұтыну қалдықтарының 5 түрі, оның ішінде: қауіпті қалдықтардың 1 түрі және қауіпсіз қалдықтардың 4 түрі. Олардың түзілуінің максималды көлемі: 26,221 т/жыл, оның ішінде қауіпті – 0,001 т/жыл, қауіпсізі – 26,22 т/жыл.

2020 жылғы 25 мамырдағы № KZ49VCZ00593149 сараптамалық қорытындымен келісілген Бестөбе кен орнындағы өндірістік және тұтыну қалдықтарын орналастырудың 2020-2029 жылдарға арналған нормативтер жобасына сәйкес өндіріс және тұтыну қалдықтарын қалыптастыру және орналастыру стандарттары: 495574,435 тонна/жыл, оның ішінде қауіптісі – 23,414 тонна/жыл, қауіпсізі – 495551,021 тонна/жыл құрайды.

Қарастырылып отырған жобаны іске асыру Бестөбе кен орнын пайдалану кезіндегі өндіріс пен тұтыну қалдықтарының көлемінің өзгеруіне әкелмейді.

Құрылыс жұмыстары жүргізілетін аумақта қалдықтарды кәдеге жарату қарастырылмаған.

Ластаушы заттардың топыраққа түсуі мүмкін емес, өйткені қалдықтардың барлық түрлері арнайы бөлінген орындарда уақытша (6 айдан аспайтын) сақталады және көму және заласыздандыру орындарына шығарылады.

Қорытындылар

Шығарындылардың атмосфералық ауаға әсері шамалы, өйткені есептеулер негізінде 1000 м СҚА-мен тұрғын үй шекарасында атмосферадағы ластаушы заттардың концентрациясы шекті рұқсат етілген концентрациясынан асып кету анықталған жоқ. Шығарындылардың көлемі шамалы және ауа сапасының нашарлауына әкелмейді. Қорытындылар Ықтимал әсерлері туралы есебінің бөлігі ретінде мамандандырылған есептеулермен расталады.

Нысан Атасу өзенінің белгіленген су қорғау аймақтары мен белдеуінен тыс жерде орналасқан. Суды қорғау шараларын әзірлеу талап етілмейді.

Есепте қоршаған ортаны қорғау шаралары қамтылғандықтан, объект биологиялық жүйеге (флора мен фауна, популяция) айтарлықтай теріс әсер етпейді. «ҚР орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің Қарағанды облыстық орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі аумақтық инспекциясы» РММ-нің 10.10.2022 жылғы № ЖТ-2022-02425429 хатына сәйкес көрсетілген учаске мемлекеттік орман қоры және ерекше қорғалатын табиғи аумақтар жерлерінен тыс орналасқан.

Инспекцияда Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 31 қазандағы № 1034 қаулысымен бекітілген Өсімдіктер мен жануарлардың сирек кездесетін және құрып кету қаупі төнген түрлерінің тізбесіне енгізілген өсімдіктер мен жануарлар түрлерінің сұрау салынған аумақта болуы туралы мәліметтері жоқ. Көрсетілген географиялық координаттар Бетпақдала ақбөкен популяциясының қоныс аудару жолдарына кіреді.

Жоба флора мен фаунаға кері әсерді азайту үшін қоршаған ортаны қорғау шараларын қарастырады.

Осылайша, нысанды салу және пайдалану қалыптасқан экологиялық жағдайды бұзбайды, қоршаған ортаға материалдық өзгерістер әкелмейді және халықтың денсаулығына теріс әсер етпейді.